

พระอภัยมณี ตอนหึงหน้าป้อมกับการตีความหมายและสร้างบทประพันธ์ใหม่ เพื่อคุณค่าและศักดิ์ศรีของสตรี

The story of Phra Aphai Mani, Hueng Na Pom, was interpreted with a new meaning and create a new composition for the value and dignity of women

สุธีศักดิ์ ภักดีเทวา^{1*}, ศุภชัย จันทร์สุวรรณ², อัครวิทย์ เรืองรอง³

Suteesak Pakdeeteva^{1*}, Supachai Chansuwan², Akhavit Ruengrong³

^{1,2,3}คณะศิลปนาฏดุริยางค์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

^{1,2,3}Faculty of Music and Drama Bunditpatanasilpa Institute

*Corresponding author; Email: young_man99@hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาศักดิ์ศรี และคุณค่าของสตรี ผ่านการตีความและสร้างบทประพันธ์ใหม่ผ่านตัวละคร พระอภัยมณี นางสุวรรณมาลี และนางละเวงวันหา ตามแนวคิดเรื่องการตีความและการสร้างบทประพันธ์ใหม่ตามแนวคิดสตรีนิยม มีวัตถุประสงค์เพื่อการตีความและสร้างบทประพันธ์ใหม่ผ่านตัวละครนางสุวรรณมาลี และนางละเวงวันหา จากเรื่องพระอภัยมณี ตอนหึงหน้าป้อม เพื่อศึกษาความเท่าเทียม ศักดิ์ศรี และคุณค่าของสตรี โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาบทประพันธ์เดิมและนำบทประพันธ์เดิมมาตีความหมายใหม่ตามการเปลี่ยนแปลงบริบทของสังคมและนำไปสู่การสร้างบทประพันธ์ใหม่

ผลการศึกษา พบว่า การตีความหมายและสร้างบทประพันธ์ใหม่ เรื่องพระอภัยมณี ตอน หึงหน้าป้อม ซึ่งเดิมถูกมองว่าความหึงหวงของผู้หญิงนำไปสู่การเกิดสงครามและความเสียหาย เป็นการลดคุณค่าและศักดิ์ศรีของผู้หญิง แต่การตีความใหม่จะเน้นเรื่องของการปกป้องศักดิ์ศรีและบ้านเมือง ไม่ใช่เรื่องของความหึงหวง ตามแนวคิดสตรีนิยมที่ผู้ชายและผู้หญิงไม่ต่างกันในเรื่องความสามารถ และแนวคิดสตรีนิยมที่สนับสนุนให้ผู้หญิงสามารถพึ่งพาตนเองได้ มุ่งแก้ไขโดยใช้วิธีการเปลี่ยนถ่ายทางวัฒนธรรม การตีความหมายใหม่นำไปสู่การสร้างบทประพันธ์ใหม่เพื่อเป็นการถ่ายทอดแนวความคิดด้านความเท่าเทียม ศักดิ์ศรีและคุณค่าผ่านตัวละครพระอภัยมณี นางสุวรรณมาลี และนางละเวงวันหา

คำสำคัญ: พระอภัยมณี, การตีความ, การสร้างบทประพันธ์, สตรีนิยม

ABSTRACT

Studying the equality dignity education and the value of women through interpretation and creating a new composition through the characters of Phra Aphai Manee, Suwanmalee and Lawengwanla according to the concept of interpretation and creation of new compositions according to feminist theory have a purpose for interpretation and create a new composition through the character of Suwanmalee and Lawengwanla from The story of Phra Aphai Mani, Hueng Na Pom to study the equality, dignity and value of women using qualitative research methods Study of original compositions and reinterpret existing compositions according to changes in social contexts and lead to the creation of new compositions.

The results of the study showed that the interpretation and creation of new compositions The story of Phra Aphai Mani, Hueng Na Pom , which was originally considered female jealousy lead to war and damage devaluation and dignity but a new interpretation will focus on Protection of dignity and the country It's not a matter of jealousy. According to the concept of feminism, men and women are not different in abilities. and feminist ideas that encourage women to be self-reliant aimed at resolving it through cultural transformation methods . The reinterpretation led to the creation of a new composition to convey the idea of equality . Dignity and value through the character of Phra Aphai Manee Suwanmalee and Lawengwanla.

Keywords: The Story of Phra Aphai Mani, Interpretation, Create A New Composition, Feminism

บทนำ

ในอดีตศักดิ์ศรีและคุณค่าของผู้หญิงมีการให้คุณค่าต่างจากผู้ชาย ทั้งด้านความเท่าเทียม การได้รับการยอมรับ ความเสมอภาค การแบ่งแยกสถานภาพทางสังคมและการศึกษา การให้คุณค่าของสังคมไทยที่ผู้ชายเป็นใหญ่ซึ่งปรากฏอยู่ในทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นทางสังคม เช่น การศึกษา การทำงาน ที่มองว่าผู้ชายจะมีความก้าวหน้ามากกว่าผู้หญิง สามารถเรียนจบ การศึกษาสูงกว่า ตำแหน่งการเป็นผู้นำจะต้องเป็นผู้ชายเท่านั้น หรืองานบางประเภทที่มีความคิดว่าจะต้องเป็นผู้ชายเท่านั้นที่สามารถทำได้ ซึ่งความเท่าเทียมนอกจากจะเป็นการส่งต่อค่านิยมดังกล่าวจากรุ่นสู่รุ่นแล้ว วรรณกรรมเรื่องต่างๆ เช่น พระอภัยมณี ขุนช้างขุนแผน ไกรทอง เป็นต้น ก็เป็นอีกหนึ่งช่องทางในการส่งต่อค่านิยมเรื่องความเท่าเทียมทางเพศ เพื่อให้เห็นความสำคัญของผู้ชายมากกว่าผู้หญิง หรือในมุมมองผู้หญิงที่มีการพึ่งพาอาศัยผู้ชายเป็นหลัก ผู้หญิงต้องคอยสนับสนุนผู้ชาย หล่อหลอมให้ภาพลักษณ์ของผู้หญิงไทยเป็นภาพลักษณ์ที่ผู้หญิงตามหลังผู้ชายในทุกด้าน แต่ในยุคสมัยที่ให้ความสนใจเรื่องของศักดิ์ศรี คุณค่าและความเสมอภาคระหว่างหญิงชายมีมากขึ้นรวมถึงหน้าที่การทำงาน การศึกษา ที่แสดงให้เห็นว่าปัจจุบันผู้หญิงทำได้ดีไม่ด้อยไปกว่าผู้ชาย นำไปสู่การเรียกร้องให้เกิดการมองภาพลักษณ์ของผู้หญิงที่ไม่ได้เป็นผู้สนับสนุนผู้ชายเพียงอย่างเดียว แต่ยังสามารถเป็นผู้นำหรือมีความเท่าเทียมกับผู้ชายได้

การนำเสนอเรื่องของความเท่าเทียมด้านคุณค่าและศักดิ์ศรีความมนุษย์จึงเป็นประเด็นที่ผู้วิจัยให้ความสำคัญ โดยการนำวรรณกรรมไทยเรื่องพระอภัยมณี ที่ผู้อ่านวรรณกรรมมีการตีความหมายแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของผู้อ่านที่จะนำเรื่องราวมาเชื่อมโยงกับทัศนคติ ความรู้สึก รวมถึงบริบทแวดล้อมของผู้อ่าน สิ่งที่ผู้เขียนนั้นต้องการสื่อสาร

มายังผู้อ่าน ที่มักจะให้ความสำคัญกับพระอภัยมณีในเรื่องความเฉลียวฉลาดและความมีเสน่ห์ เป็นที่รักใคร่ของสตรีหลายนาง ไม่ว่าจะเป็นนางผีเสื้อสมุทร นางเงือก นางวาลี นางสุวรรณมาลี และนางละเวงวันหา จากความรักกลายเป็นความเศร้าโศกและความสูญเสีย ซึ่งส่วนใหญ่ก็จะมองว่าสตรีให้ความสำคัญกับบุรุษจนยอมเสียสละทุกอย่าง โดยไม่มองถึงตัวพระอภัยมณีเลยว่าเป็นเหตุแห่งการเกิดสิ่งต่างๆขึ้น ผู้วิจัยได้มองในมุมต่างจากการเปลี่ยนแปลงของบริบททางสังคมที่ปัจจุบันมีการเรียกร้องเรื่องของสิทธิความเท่าเทียมระหว่างเพศ โดยการศึกษาผ่านวรรณกรรมเรื่องพระอภัยมณี ตอน หึงหน้าป้อมเท่านั้น เนื่องจากเป็นตอนที่มีการโต้ตอบกันระหว่างตัวละครหลัก คือนางสุวรรณมาลี และนางละเวงวันหา สตรีสูงศักดิ์ที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม เชื้อชาติ แต่เพราะต้องการได้พระอภัยมณีมาครอบครอง จึงก่อให้เกิดความขัดแย้งและนำมาซึ่งความสูญเสีย ที่สามารถตีความได้ว่า สตรีที่มีบทบาทเป็นเจ้าเมืองผู้ปกป้องเมือง แต่กลับต้องมาทะเลาะกัน ด้วยเหตุรักพระอภัยมณี และต้องการให้พระอภัยมณีกลับมาอยู่ด้วย จนเกิดศึกสงครามและทำให้เกิดความเสียหาย ผู้วิจัยได้มองเห็นถึงจุดเด่นของวรรณกรรมไทยที่จะสามารถนำมาตีความและสร้างบทประพันธ์ใหม่ผ่านมุมมองของผู้วิจัยให้มีความสอดคล้องกับยุคสมัยและวัตถุประสงค์การวิจัย การสะท้อนให้เห็นความเปลี่ยนแปลงของความเท่าเทียมกันและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ผ่านตัวละคร คือ นางสุวรรณมาลี ผู้นำทัพในการรบ เป็นผู้มีจิตใจเด็ดเดี่ยว เข้มแข็งและกล้าหาญสามารถเป็นแม่ทัพการรบโดยไม่ต้องพึ่งพาพระอภัยมณี เป็นผู้มีความรอบรู้ทางด้านดาราศาสตร์เป็นอย่างดี (อัครวิทย์ เรื่องรอง, 2558:16) ส่วนนางละเวงวันหา ผู้ที่มีบทบาทความเป็นผู้นำ อันเนื่องมาจากบิดาและพี่ชายถูกฆ่า จึงสั่งสมความแค้น และสร้างศึกกับเมืองผลึกผู้สังหารบิดาและพี่ชาย และนางไม่ยอมยุติศึกแม้จะรักพระอภัยมณีมาก นางเป็นผู้มีความรู้เรื่องเวทมนต์คาถา ทำเสน่ห์ มีตราบาปเป็นศาสตราวุธคู่กายที่สามารถป้องกันภัยและอาวุธได้ทุกชนิด แม้กระทั่งเสียงเป่าปี่จากพระอภัยมณีก็สามารถทำอันตรายนางละเวงวันหาได้ (อัครวิทย์ เรื่องรอง, 2558:15)

ในอดีต การอ่านวรรณกรรมจะเป็นการอ่านเพื่อคล้อยตามผู้เขียนเท่านั้น แต่ในยุคปัจจุบันนั้นมีการเปลี่ยนแปลงไปตามแนวคิดของ โรแลนด์ บาร์ต (Roland Barthes, 1968) ที่ว่า ในโลกของวรรณกรรมนั้น ผู้แต่งไม่มีความสำคัญ และวิพากษ์วิจารณ์ความพยายามของผู้อ่านที่ค้นหาตัวตนของผู้แต่งผ่านปัจจัยต่าง ๆ อาทิ มุมมองทางการเมือง ศาสนา ว่าเป็นสิ่งที่สมควรกระทำ เนื่องจากความพยายามดังกล่าวเทียบเท่ากับการมอบชีวิตจำกัดในการตีความหมายของบทประพันธ์ ความหมายของบทประพันธ์อยู่ที่ผู้อ่านมิใช่ผู้เขียน ผู้เขียนไม่มีอำนาจในการควบคุมความหมาย การปฏิบัติของผู้อ่านจะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อผู้เขียนมรณะไปเท่านั้น ปัจจุบัน จุดมุ่งหมายของงานวรรณกรรมคือการผลักดันให้ผู้อ่านเป็นผู้สร้างบทประพันธ์ (Producer of the text) แทนที่จะเป็นผู้อ่านเพียงอย่างเดียวซึ่งอาจจะทำให้เกิดความเครียดและไม่สนุก การเปลี่ยนแปลงทัศนคติดังกล่าว และให้ผู้อ่านมีบทบาทในการสร้างความหมายใหม่มากขึ้น เป็นการสร้างโอกาสให้ผู้อ่านสร้างความหมายและสร้างสรรค์การตีความใหม่ได้ การนำแนวคิดของ โรแลนด์ บาร์ต มาเป็นแนวคิดในการศึกษาการตีความวรรณกรรมใหม่ ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอในรูปแบบเงาสะท้อนลงไปใจของสตรีทั้ง 2 ในมุมมองที่แตกต่างจากอดีต ยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลง การหึงหวง หรือการแย่งชิงผู้ชายไม่ใช่สาระสำคัญอีกต่อไป ผู้หญิงสามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้ โดยที่ไม่ต้องพึ่งผู้ชาย มีความเท่าเทียมและมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่เสมอกัน โดยนำทววรรณกรรมมาเรื่องพระอภัยมณี ตอนหึงหน้าป้อม มาเข้าสู่กระบวนการตีความและสร้างบทประพันธ์ใหม่ในมุมมองของผู้วิจัยในบริบทสังคมปัจจุบัน เพื่อให้วรรณกรรมไทยเรื่องพระอภัยมณี ตอนหึงหน้าป้อม เป็นที่รู้จักในรูปแบบที่แตกต่างออกไปตามยุคสมัยอีกด้วยทางหนึ่ง

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อการศึกษาและสร้างบทประพันธ์ใหม่ผ่านตัวละครนางสุวรรณมาลี และนางละเวงวันพา จากเรื่องพระอภัยมณี ตอนหึงหน้าป้อม เพื่อศึกษาความเท่าเทียม ศักดิ์ศรี และคุณค่าของสตรี

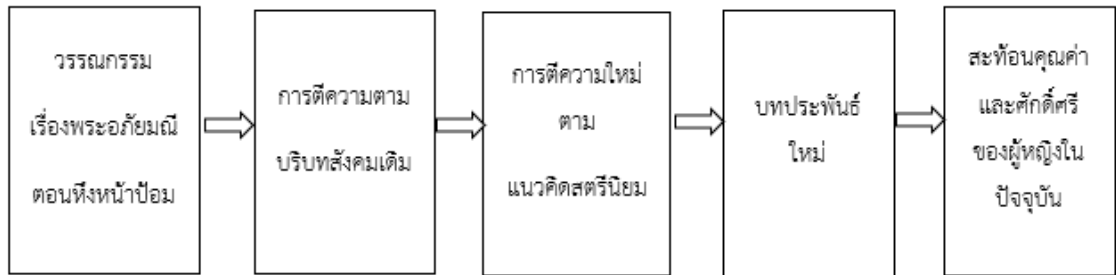
วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง พระอภัยมณี ตอนหึงหน้าป้อมกับการตีความหมายและสร้างบทประพันธ์ใหม่ เพื่อคุณค่าและศักดิ์ศรีของสตรี ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อศึกษาและตีความจากบทวรรณกรรมเรื่องพระอภัยมณี ตอนหึงหน้าป้อม ผู้วิจัยจึงได้นำบทประพันธ์เดิมมาตีความหมายใหม่ในมุมมองของผู้วิจัยโดยสะท้อนผ่านแนวคิดสตรีนิยม และการสร้างบทประพันธ์ใหม่ เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปในด้านการตีความหมายเพื่อศักดิ์ศรีและคุณค่าของสตรีและเชื่อมโยงไปสู่วัตถุประสงค์การศึกษาที่กำหนด

การดำเนินการวิจัยประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์บทประพันธ์วรรณกรรม เรื่องพระอภัยมณี ตอนหึงหน้าป้อม โดยผู้วิจัยเลือกบทประพันธ์ เรื่องพระอภัยมณีตอนหึงหน้าป้อม โดยเป็นตอนที่ตัวละครหลัก นางสุวรรณมาลีและนางละเวงวันพามีการตอบโต้กันอันเนื่องมาจากสาเหตุแห่งความหึงหวงพระอภัยมณี จนนำไปสู่การทำศึกสงครามและก่อให้เกิดความเสียหายเกิดขึ้น
2. การตีความหมายใหม่ และการสร้างบทประพันธ์ตามลักษณะของตัวละครหลัก ได้แก่ พระอภัยมณี นางสุวรรณมาลี และนางละเวงวันพา โดยใช้แนวคิดสตรีนิยมเป็นแนวคิดหลักในการตีความด้านการให้คุณค่าและศักดิ์ศรีของสตรี เพื่อให้เห็นมุมมองของนางสุวรรณมาลีและนางละเวงวันพาในมุมมองที่แตกต่าง การแย่งชิงพระอภัยมณีไม่ใช่เรื่องของความหึงหวงอีกต่อไป แต่เป็นเรื่องของศักดิ์ศรีแห่งความเป็นแม่ทัพและผู้ปกครองเมือง
3. นำบทประพันธ์ที่ได้จากการตีความหมายใหม่ตามกรอบแนวคิดสตรีนิยม และการสร้างบทประพันธ์ใหม่ โดยมุ่งเน้นเรื่องของการสร้างคุณค่าและสตรีของนางสุวรรณมาลีและนางละเวงวันพาเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญเพื่อรับฟังความเห็นและพัฒนาบทให้ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย จันทรสุวรรณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.อัศวินธ์ เรืองรอง และรองศาสตราจารย์ อรุณา ยุทธวงศ์

กรอบแนวคิดและทฤษฎี

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดและทฤษฎี

ผลการวิจัย

การตีความจากบทประพันธ์เรื่องพระอภัยมณี ตอน หึงหน้าป้อม

จากการศึกษาบทวรรณกรรม เรื่องพระอภัยมณี ตอนหึงหน้าป้อม ผู้วิจัยตีความบทวรรณกรรมเดิม เรื่องพระอภัยมณี ตอนหึงหน้าป้อม ดังนี้

บทประพันธ์เรื่องพระอภัยมณี ตอนหึงหน้าป้อม ตามบทประพันธ์เดิมนั้น เป็นเรื่องราวที่สตรีสูงศักดิ์ 2 นาง ได้แก่ นางสุวรรณมาลี และนางละเวงวันหา ผู้ปกครองเมือง และแม่ทัพที่เก่งกล้า แต่ต้องทำศึกสงครามด้วยเหตุจากความหึงหวง และต้องการแย่งชิงพระอภัยมณีมาไว้ในครอบครองจนเกิดความเสียหาย ซึ่งจากการตีความบทประพันธ์ดังกล่าวนี้ แสดงให้เห็นว่า สตรีสูงศักดิ์ที่เป็นถึงผู้ปกครองเมืองและแม่ทัพนั้น ต้องมาทะเลาะกันด้วยเหตุเพียงเพราะความหึงหวง จากการตีความดังกล่าว ทำให้คุณค่าและศักดิ์ศรีของสตรีนั้นลดลง ในขณะที่มุมมองต่อตัวบุรุษนั้นยังคงเป็นคนดีและไม่มีความผิด สะท้อนให้เห็นมุมมองต่อภาพลักษณ์ของสตรีในเรื่องของความไม่เท่าเทียมด้านคุณค่า ศักดิ์ศรี และความเท่าเทียมระหว่างสตรีและบุรุษ

การตีความบทประพันธ์วรรณกรรมเรื่องพระอภัยมณี ตอนหึงหน้าป้อม ผู้วิจัยได้นำบทประพันธ์เดิมมาตีความหมายใหม่ ตามบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป นำเสนอให้เห็นคุณค่าและศักดิ์ศรีของสตรีเป็นสิ่งที่สังคมให้ความสำคัญมากขึ้น การนำแนวคิดสตรีนิยมที่มีการเรียกร้องความเท่าเทียมมีมากขึ้นตามบริบททางสังคม นำไปสู่แนวคิดที่ผู้วิจัยต้องการนำเสนอของศักดิ์ศรีและคุณค่าของสตรีที่มีความแตกต่าง โดยมองผ่านบทวรรณกรรม เรื่องพระอภัยมณี ตอนหึงหน้าป้อม ที่มีตัวแทนของสตรีที่มีความเก่งและความเป็นผู้นำและถูกตีความในการลดคุณค่าและศักดิ์ศรีมาตีความใหม่ เพื่อให้ผู้อ่านได้เห็นถึงมุมมองใหม่ที่เกิดการสะท้อนผ่านแนวคิดทฤษฎี เพื่อเป็นการเปลี่ยนภาพลักษณ์ของสตรีจากความหึงหวงเป็นเรื่องของการรักษาศักดิ์ศรีของความเป็นผู้นำ โดยการนำเสนอผลการวิจัย ผู้วิจัยได้นำตัวอย่างของบท

ประพันธ์เดิมและบทประพันธ์ที่สร้างจากการตีความหมายใหม่โดยนำเสนอผ่านตัวละครหลัก 3 ตัว ได้แก่ พระอภัยมณี นางสุวรรณมาลี และนางละเวงวันพา ดังนี้

การตีความจากบทประพันธ์เดิม

“พระอภัยมณี”

การตีความ “พระอภัยมณี” จากบทประพันธ์เดิม พระอภัยมณี คือคนดีที่มีความกล้าหาญ เป็นผู้เก่งกล้า และมีความสามารถ มีวิชาการเป่าปี่ที่นำมาซึ่งชัยชนะในศึกสงคราม และเป็นผู้ที่มีเสน่ห์มีสตรีที่รักใคร่หลายนางจนสตรีทั้งหลายต้องมาแย่งชิงเพื่อให้ได้คนเก่งคน คนดี และบุรุษอันเป็นที่รักมาครอบครอง ดังตัวอย่างบทประพันธ์ดังนี้

วิเวกแว่ววังเวงด้วยเพลงปี่	ป่วนฤดีดาลดินถวิลหวัง
เสน่หาอาวรณ์อ่อนกำลัง	เข้าเกยฝั่งหาดทรายสบายใจ
แล้วลุกขึ้นเท้าแขนแขนขะแง้	ข้าเลื่องแลหลากจิตคิดสงสัย
เห็นพระองค์ทรงโฉมประโลมใจ	นั่งเป่าปี่อยู่ใต้พระไทรทอง
ทั้งทรวดทรงองค์เอยก็อ่อนแอ้น	เป็นหนุ่มแน่นน่าชมประสมสอง
ถ้าแม่นได้กับกับกูเป็นคู่ครอง	จะประคองกอดแอบไว้แนบเนื้อ
น้อยหรือแถมซ้ายขวาก็น่าจูบ	ช่างสมรูปนี้กระไรวิไลเหลือ
ทั้งลมปากเป่าปี่ไม่มีเครื่อง	นางผีเสื้อตาตู่ทั้งหุพัง

(ตอนที่ 2 นางผีเสื้อลักพระอภัยมณี)

การตีความและการสร้างบทประพันธ์ใหม่

“พระอภัยมณี”

จากบทประพันธ์วรรณกรรมเดิม ได้มีการพรรณนาถึงความเก่ง ความดี และความมีเสน่ห์ของพระอภัยมณี จึงทำให้สตรีหลงใหลจนนำไปสู่การแย่งชิงกันเกิดขึ้น โดยที่พระอภัยมณียังคงเป็นคนเก่งคนดี ไม่มีผู้ใดมองว่าพระอภัยมณีเป็นสาเหตุแห่งการแย่งชิง ซึ่งจากการตีความบทประพันธ์เดิมนั้น ผู้วิจัยได้มีความเห็นต่างและมองเห็นถึงมุมมองที่แตกต่างไปจากเดิม จึงได้นำบทประพันธ์เดิมมาเข้าสู่กระบวนการตีความหมายใหม่ โดยใช้แนวคิดทฤษฎีด้านการตีความ และการสร้างบทประพันธ์ใหม่ โดยมีบทประพันธ์ใหม่ มีดังนี้

** พระอภัยมณี เมตตากว่อกว้างกล้าหาญ

พระอภัยมณี คือตำนานของผู้กล้า

พระอภัยมณี คือบุรุษสุดโสกา

พระอภัยมณี แทน นามา ของ คนดี

คนหนึ่งฆ่าให้ตายวายวาง
อีกคนทิ้งขว้างยามเบื้อหน้า
คือวีรบุรุษหรือคนไร้หัวใจ
ไม่มีรักให้ใครสักคนเดียว

** พระอภัยมณี ไม่ใช่กรณาล้าหลาว
พระอภัยมณี ไม่ใช่ตำนานของผู้กล้า
พระอภัยมณี ไม่ใช่ บุรุษสุตโสภา
พระอภัยมณี ไม่ใช่ นามมา ของ คนดี

จากการตีความหมายและประพันธ์บทวรรณกรรมใหม่ ที่กล่าวว่า พระอภัยมณีที่ทุกคนชื่นชมในความสามารถและความมีเสน่ห์นั้น แท้จริงแล้ว ไม่ได้เป็นอย่างที่ทุกคนคิด ไม่ว่าจะเป็นเรื่องราวของนางผีเสื้อสมุทรที่ต้องเสียชีวิตจากเสียงบีบของพระอภัยมณี หรือนางเงือกที่ถูกพระอภัยมณีทอดทิ้งเมื่อหมั้นรัก โดยผู้ประพันธ์ได้แสดงให้เห็นว่าพระอภัยมณีไม่รักนางผีเสื้อสมุทรด้วยเหตุที่นางผีเสื้อสมุทรมิได้เป็นมนุษย์ แต่ในขณะที่พระอภัยมณีสามารถรักนางเงือกได้ทั้งที่นางเงือกก็มีได้เป็นมนุษย์เช่นกัน แต่ถึงแม้จะมีจิตใจรักใคร่นางเงือก แต่ก็สามารถทอดทิ้งได้ แสดงถึงความรักในตัวเองมากจนสามารถทำได้ทุกอย่างเพื่อตนเอง ในการนี้ ผู้วิจัยมองว่า การตีความเพื่อให้เห็นความเป็นจริงในอีกมุมมองหนึ่งเป็นการทำให้เห็นถึงคุณค่าและศักดิ์ของสตรีที่มีจิตใจมอบให้บุรุษที่เป็นที่รัก แต่กลับไม่ได้รับความรักตอบแทนจนนำมาซึ่งความเศร้าเสียใจในชีวิตที่เกิดจากบุรุษเพียงคนเดียว เพื่อเป็นการแสดงให้เห็นว่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นนั้น หากมองในมุมที่แตกต่างก็จะพบว่าสาเหตุความสูญเสียที่เกิดขึ้นนั้น ไม่ได้เป็นเพียงเหตุเพราะสตรีเท่านั้นที่มีความรักมากจนยอมสูญเสีย หรือการแย่งชิงกันเกิดขึ้น แต่ในการมองที่แตกต่างก็จะพบว่าสาเหตุเรื่องราวที่แท้จริงนั้นมาจากการที่พระอภัยมณีมองตนเองเป็นศูนย์กลางและนำไปสู่ความสูญเสียที่เกิดขึ้นตามมา

การตีความจากบทประพันธ์เดิม

“นางสุวรรณมาลี และนางละเวงวันหา”

บทประพันธ์เดิม เรื่องพระอภัยมณี ตอน หึงหน่าป้อม นั้น ผู้วิจัยพบว่า นางสุวรรณมาลี และนางละเวงวันหา ผู้หญิงที่มีความสามารถในการออกรบ และปกครองบ้านเมือง ต้องทำศึกสงครามด้วยสาเหตุที่มาจากความหึงหวง พระอภัยมณี ต้องการแย่งชิงพระอภัยมณีมาครอบครองเนื่องจากความรัก จนเกิดความเสียหายทั้งเมืองลังกา และเมืองผลึก ซึ่งจากการสื่อความหมายของผู้แต่งนั้น ต้องการที่จะแสดงให้เห็นว่า สตรีนั้น ไม่ว่าเก่งเพียงใด แต่หากเป็นเรื่องความรัก ความหึงหวงและการแย่งชิง ก็สามารถนำมาซึ่งศึกสงคราม ความเสียหายได้ การนำเสนอในแง่มุมดังกล่าวนี้ ทำให้ภาพลักษณ์ของสตรี รวมถึง คุณค่าและศักดิ์ศรีของสตรีนั้นน้อยลง อันมาจากความเป็นสตรี สามารถทำทุกอย่างได้หากต้องการแย่งชิงบุรุษคนเดียวกัน ทำให้มุมมองของผู้อ่านนั้นสามารถตีความได้ว่าสตรีนั้น เห็นเรื่องความรักและความหึงหวงเป็นสิ่งที่สำคัญกว่าเรื่องใดๆทั้งสิ้น ดังตัวอย่างบทประพันธ์เดิม ดังนี้

ฝ่ายทัพพระมเหสีถึงที่ป้อม
 หยุดรทรงตรงพลับพลานอกปราการ
 พ่อเคยเข้าเฝ้าองค์พระทรงฤทธิ์
 จะขอเข้าเฝ้าพระภูวนาย
 นางละเวงเกรงศึกที่ยึดหึง
 คิดผ่อนปรนกลศึกฝึกต่อครู
 ออกรับหน้าพาดำไปยั่วเล่น
 แล้วเสแสร้งแกล้งว่าเขามารบ
 แม้จะรักครองสัตย์จงตัดเขา
 จะตามไปให้เห็นกายนางนายทัพ
 หรือว่าพระจะไม่ไปอย่างไรเล่า
 พระโอรสอ่อนอ่อนผันตามวันหา

มเหสีตีทรวงเข้าฮักฮัก
 นางแสนแค้นแสนละห้อยน้อยพระทัย
 สะอื้นพลาททางว่านิจจาเอ๋ย
 เสียแรงน้องปองจิตเหมือนบิตุรงค์
 ไม่มีโทษโกรธตรัสถึงตัดขาด
 แต่ลูกน้อยสร้อยสุวรรณจันทร์สุดา
 เคยพึงบุญทูลกระหม่อมเหมือนฉัตรแก้ว
 จะสู้ตายมิให้เป็นซึ่งเวรกรรม
 อันฝรั่งลังกาเป็นข้าศึก
 แม้พวกอื่นหมิ่นแสนทั้งแดนไตร
 นี่ศัตรูภูพิงมันคิดคด
 เสียโอรสหมดทั้งพระอนุชา

สะพรังพร้อมซ้ายขวาโยธาหาญ
 สังกุมารหน่อชัยตรีชัย
 ช่วยทูลกิจจาแจ้งแถลงไข
 แม้นมิให้พบพระองค์จะสงคราม ฯ
 จะอื้ออึงอภัยให้ออดสู
 จะลองสู้ศึกรักให้หักทบ
 ชีที่เห็นใจจะหมองต้องสลบ
 จะใคร่พบภูวนายจงไปรับ
 มิโปรดเกล้ายังยืนจิ่งคืนกลับ
 ได้ยินกับสองหูดูกับตา
 พลาทพิกพลาเป่ามนต์ดลคาถา
 ไปสีกากันไปลื้อให้พอการ ฯ

อกมิหักแล้วหรือกรรมจะทำไฉน
 สลบไปเป็นครูแล้วรู้องค์
 กระไรเลยภูวนายช่างไหลหลง
 รักพระองค์อุสาห์ตามข้ามคงคา
 เหมือนพระบาทพาดพันบันนังศา
 มาวันทาพระไม่หักเลยสักคำ
 ไม่มีแล้วใครจะซุบซิบถ่มถัก
 แต่อย่าซ้ำแนมเหน็บให้เจ็บใจ
 ไม่เคยนี้กว่าพระองค์จะหลงไหล
 น้องมิได้ซ้องขัดพระอัชฌา
 ให้เสียยศเสียชาติพระศาสนา
 แต่ธิดาเด็กนิตยังคิดขัง

(ตอนที่ 41 นางสุวรรณมาลีหึงหน้าป้อม)

การตีความและการสร้างบทประพันธ์ใหม่

“นางสุวรรณมาลี และนางละเวงวิณฬา”

จากการศึกษาผ่านแนวคิดสตรีนิยมที่มีการนำเสนอเรื่องของความเท่าเทียมระหว่างบุรุษและสตรี รวมไปถึงการสร้างคุณค่า และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของสตรีที่ไม่ใช่เพียงให้ความสำคัญกับเรื่องของบุรุษและความหึงหวง จึงได้นำแนวคิดเรื่องสตรีนิยมมาใช้ในการตีความหมายใหม่และสร้างบทประพันธ์ที่จะนำไปสู่การเห็นคุณค่าของสตรีที่ไม่ใช่แค่เรื่องของความหึงหวงแต่อย่างใด แต่ยังคงมุ่งเน้นเรื่องของการรักษาศักดิ์ศรีของสตรีและศักดิ์ศรีของความเป็นแม่ทัพ เรื่องของบุรุษและความหึงหวงจะไม่ใช่อะไรสำคัญอีกต่อไป การตีความหมายใหม่นั้นนอกจากแนวคิดสตรีนิยมแล้ว ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดทฤษฎีด้านการตีความ และการสร้างบทประพันธ์ใหม่ มาใช้ในการตีความความบทใหม่ และนำเสนอออกมา ดังนี้

สุวรรณมาลี

ข้ายกทัพนำข้ามมหาสมุทรมา
หวังจะให้เขาฟื้นคืนสติปัญญาจำข้าได้
ข้าจะไม่ยอมเสียเขาไป
จะไม่ยอมให้ละเวงได้พระอภัยไปครอบครอง
ศึกครั้งนี้ข้าจะปราศัยไม่ได้
ผลึกต้องไม่พ่ายแก่ลังกา
เป็นศึกแห่งศักดิ์ศรีระหว่างสองนครา
ที่มีผู้หญิงเป็นกษัตริยาครองเมือง

ละเวงวิณฬา

สุวรรณมาลียกทัพใหญ่มายังลังกา
เมืองผลึกหวังว่าจะชนะศึกได้
อย่าคิดว่าข้าจะยอมให้มิชัย
ข้าจะต่อสู้จนได้ครอบครองพระอภัยมณี
ในนามแห่งกษัตริย์กรุงลังกา
ละเวงวิณฬาจะไม่ยอมเสียศักดิ์ศรี
ข้าต้องชนะให้ได้ในศึกนี้
ในฐานะกษัตริย์ข้ามีหน้าที่ต้องนำชัย!

ไม่ใช่แค่ช่วงชิงให้ได้ภัยมณี
ชายผู้เป็นสามีของทั้งสอง
ใครชนะก็จะได้ครอบครอง
ทั้งผู้ชายที่หมายปอง ทั้ง..ครองเมือง!!

จากบทประพันธ์ที่ผู้วิจัยได้ตีความหมายใหม่นี้ เป็นการนำเสนอเรื่องของคุณค่า ศักดิ์ศรีของสตรี ผ่านตัวละครหลัก ได้แก่ นางสุวรรณมาลี นางละเวงวันพา ซึ่งจากบทประพันธ์จะพบว่า การสร้างศึกสงครามนั้นไม่ได้เกิดจากความหึงหวง การที่แม่ทัพผู้ครองเมืองทั้งสองต้องมาทำศึกสงครามกันนั้น เพื่อเป็นการปกป้องศักดิ์ศรีของตนเอง ไม่ให้ใครมาทำลายศักดิ์ศรีของตนได้ พระอภัยมณีนั้นถือเป็นหนึ่งในเครื่องมือที่เมื่อฝ่ายใดได้ไปนั้นก็เป็นการได้ชัยชนะ ดังประโยค ไม่ใช่แค่ช่วงชิงให้ได้ภัยมณี

ชายผู้เป็นสามีของทั้งสอง

ใครชนะก็จะได้ครอบครอง

ทั้งผู้ชายที่หมายปอง ทั้ง..ครองเมือง!!

จากการตีความตามแนวคิดทฤษฎีที่ผู้วิจัยได้ศึกษา และถ่ายทอดผ่านบทประพันธ์ที่กล่าวมาข้างต้นนั้น เป็นการแสดงให้เห็นถึงมุมมองจากการตีความหมายใหม่ ให้ได้เห็นในมุมมองที่แตกต่างและไม่เคยมีการนึกถึงมาก่อน ด้วยบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปการถ่ายทอดให้เห็นถึงควมมีคุณค่า มีศักดิ์ศรีและความเท่าเทียมกันของมนุษย์จึงเป็นเรื่องที่ควรให้ความสำคัญ เนื่องจากการสร้างภาพลักษณ์ให้เกิดความเท่าเทียมกันระหว่างเพศนั้น เป็นสิ่งที่ได้รับความสนใจและให้ความสำคัญอย่างมากในปัจจุบัน การตีความหมายใหม่จากบทประพันธ์เดิมจึงเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการสร้างคุณค่าและส่งต่อเรื่องความเท่าเทียมให้กับคนรุ่นต่อไป นำไปสู่การสร้างภาพลักษณ์เรื่องของความเท่าเทียมให้เกิดขึ้น

องค์ความรู้ที่ได้รับ

จากการศึกษาเรื่อง พระอภัยมณี ตอนหึงหน้าป้อมกับการตีความหมายใหม่ เพื่อคุณค่าและศักดิ์ศรีของสตรีเป็น การศึกษาบทวรรณกรรม เรื่องพระอภัยมณี ตอนหึงหน้าป้อม โดยการวิเคราะห์และตีความจากบทประพันธ์เดิม และนำไป การสร้างบทประพันธ์ใหม่ที่มีการตีความที่แตกต่างจากเดิม ผ่านแนวคิดและทฤษฎีสตรีนิยม เพื่อเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีของสตรี ซึ่งการศึกษาครั้งนี้ทำให้ได้รับองค์ความรู้ด้านการตีความหมายจากตัวบทเดิม โดยผู้วิจัยได้สะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยที่มีบริบทแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป การตีความบทประพันธ์วรรณกรรมที่มีการส่งต่อแนวความคิดด้านต่างๆที่มีมาตั้งแต่อดีตและถูกส่งต่อรุ่นสู่รุ่นนั้นไม่มีความจำ ยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลงบริบททางสังคม รวมถึงความรู้และประสบการณ์ของผู้อ่านนั้น สามารถที่จะนำไปสู่การตีความบทประพันธ์ของวรรณกรรมใหม่ได้ โดยผ่านแนวคิดเรื่องของการตีความ และแนวคิดทฤษฎีที่ผู้อ่านมีความสนใจ ซึ่งกระบวนการดังกล่าว ทำให้เกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่ในการสร้างสรรค์ให้เกิดบทประพันธ์ วรรณกรรม ที่มีการเปลี่ยนแปลงและนำไปสู่การพัฒนาองค์ความรู้ที่มีความสร้างสรรค์ใหม่เกิดขึ้นได้ เป็นการกระตุ้นให้บุคลากรที่มีความสนใจมีแนวทางในการสร้างสรรค์ให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ต่อไปในอนาคต

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาสามารถสรุปผลการวิจัยได้ว่า การตีความบทประพันธ์เดิม และสร้างใหม่ผ่านแนวคิดทฤษฎีสตรีนิยม และการสร้างบทใหม่จากผู้อ่านที่ได้นำเสนอในรูปแบบที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยมีมุมมองจากการตีความหมายจากบทประพันธ์เดิม กล่าวคือ นางสาวธรรมาลี และนางละเวงวันพา สตรีที่มีความสามารถในการออกรบ และปกครองบ้านเมือง มีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นแม่ทัพและผู้ปกครองเมือง แต่ด้วยความหึงหวงพระอภัยมณีต้องการที่จะแย่งชิงพระอภัยมณีมาครอบครองเป็นของตนเองนั้นเป็นเหตุให้เกิดการทำศึกสงครามเพื่อแย่งชิงผู้ชายอันเป็นที่รัก และก่อให้เกิดความเสียหายต่อบ้านเมืองอย่างมาก เป็นการลดคุณค่าและศักดิ์ศรีของสตรีที่เน้นเรื่องความรักและความหึงหวงเป็นสาระสำคัญจนนำไปสู่ตีความสงครามและความสูญเสีย และเมื่อถูกถ่ายทอดออกมาในรูปแบบของวรรณกรรมที่มีความสนุกสนาน เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง ทำให้แนวคิดเรื่องความไม่เท่าเทียมนั้นถูกถ่ายทอดออกมาผ่านวรรณกรรมอันทรงคุณค่า รวมถึงการถูกถ่ายทอดแนวความคิด ค่านิยมผู้อ่านและจะยังคงถูกถ่ายทอดผ่านวรรณกรรมได้

แต่ในยุคสังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงของบริบททางสังคมที่มีการเรียกร้องเรื่องของศักดิ์ศรี คุณค่าและความเท่าเทียมระหว่างเพศ การตีความหมายใหม่ของผู้วิจัยจึงไม่ได้ต้องการให้เห็นถึงเรื่องความรักและความหึงหวงเพียงอย่างเดียว ซึ่งเรื่องของความรักและหึงหวงอาจจะเป็นประเด็นที่เกิดขึ้นจริง แต่ไม่ใช่ประเด็นหลัก ยังอาจจะมีมุมมองที่มีความแตกต่างที่ผู้อ่านจำเป็นต้องใช้เรื่องของแนวคิด การเปลี่ยนแปลงทางบริบทของสังคมมาใช้ในการอ่านและตีความหมายใหม่ ไม่ใช่เพียงเรื่องของความหึงหวง แต่จะเป็นการสร้างคุณค่า ศักดิ์ศรี และความเท่าเทียมให้กับสตรี โดยการตีความหมายของบทประพันธ์ใหม่และนำเสนอในรูปแบบของสาเหตุหลักของการทำศึกสงครามที่มีความสำคัญกว่าไม่ใช่ประเด็นเรื่องของความหึงหวง แต่เป็นเรื่องของศักดิ์ศรีของแม่ทัพสตรีทั้งสอง ที่ต้องปกป้องและรักษาไว้ซึ่งบ้านเมือง การที่สูญเสียพระอภัยมณีไปให้อีกฝ่าย เป็นการแสดงถึงความสูญเสียศักดิ์ศรี อำนาจ รวมถึงการปกครองเมือง ดังนั้น ความสามารถในการแย่งชิงพระอภัยมณีมาได้นั้นหมายความว่า ความสามารถในการรักษาศักดิ์ศรีและคุณค่าของตนไว้ จากมุมมองการตีความดังกล่าว นั้น เป็นมุมมองที่ต่างจากเดิม ไม่ใช่เรื่องของความหึงหวงพระอภัยมณีอีกต่อไป แต่เป็นการสู้เพื่อรักษาศักดิ์ศรีของตนไว้

อภิปรายผลการวิจัย

จากการตีความหมาย เรื่องพระอภัยมณี ตอนหึงหน้าป้อมนั้น ผู้วิจัยได้นำเสนอในมุมมองที่มีความแตกต่างจากเดิม เป็นการตีความและสร้างบทประพันธ์ใหม่ผ่านทฤษฎีสตรีนิยม จากการตีความหมายและสร้างบทประพันธ์ใหม่ในบทประพันธ์วรรณกรรมเรื่องพระอภัยมณี ตอนหึงหน้าป้อม ที่เดิมมีการตีความโดยผู้อ่านว่าเป็นเรื่องของความหึงหวงของสตรีที่นำไปสู่ตีความสงครามและความเสียหายโดยผู้วิจัยได้นำแนวคิดเรื่องสตรีนิยมมาใช้เป็นหลักการในการนำไปสู่การตีความหมาย และสร้างบทประพันธ์ใหม่ อันเนื่องมาจากความเท่าเทียม คุณค่า และศักดิ์ศรีของสตรี ที่ถูกมองในเชิงลบ เหตุเพียงเพราะเป็นผู้หญิง แต่ในบริบททางสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงไป ทำให้มีการเรียกร้องเรื่องของความเท่าเทียม ความเสมอภาคของผู้หญิงที่ไม่ได้ด้อยไปกว่าผู้ชาย ผู้วิจัยจึงต้องการสะท้อนเรื่องของคุณค่าและศักดิ์ศรีของผู้หญิง ผ่านการตีความและสร้างบท

ประพันธ์วรรณกรรมเรื่องพระอภัยมณี ตอนหึงหน้าป้อมที่มีความชัดเจนในเนื้อหา เรื่องราวของการโต้ตอบระหว่างนางสุวรรณมาลีและนางละเวงวันพาและนำมาตีความและสร้างบทใหม่ในมุมมองที่แตกต่างเพื่อให้เห็นถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีของผู้หญิงเพิ่มมากขึ้น สะท้อนผ่านตัวละคร นางละเวงวันพา และนางสุวรรณมาลี ตามแนวคิดทฤษฎีที่ผู้วิจัยนำมาศึกษา และจากการตีความบทประพันธ์ วรรณกรรม เรื่องพระอภัยมณี ตอนหึงหน้าป้อม สามารถนำมาอภิปรายผลในประเด็นเรื่องความเท่าเทียม เรื่องศักดิ์ศรี และเรื่องคุณค่า ดังนี้

ประเด็นเรื่องความเท่าเทียม

สำหรับประเด็นนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอความเท่าเทียมของตัวละครหลัก ที่แต่เดิม ผู้เขียนจะให้ความสำคัญของพระอภัยมณีเป็นตัวละครหลักสำคัญในการดำเนินเรื่อง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับผู้ชายมากกว่าผู้หญิง ผู้วิจัยจึงได้ตีความและสร้างบทประพันธ์ใหม่โดยให้ความสำคัญกับตัวละครได้แก่นางสุวรรณมาลี และนางละเวงวันพาที่เป็นตัวละครหลักสำคัญในการดำเนินเรื่อง เพื่อให้เห็นถึงความเท่าเทียมระหว่างผู้ชายและผู้หญิงที่สามารถเป็นหลักในการดำเนินเรื่องได้ และนำเสนอเรื่องราวและความสามารถของนางสุวรรณมาลีและนางละเวงวันพาไม่ได้ด้อยไปกว่าพระอภัยมณี นางทั้ง 2 มีความสามารถในการปกครองบ้านเมือง การทำศึกสงคราม ซึ่งจากการแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของตัวละครทั้ง 2 เป็นการนำเสนอเรื่องของความเท่าเทียมระหว่างผู้ชายและผู้หญิง ที่มีความสามารถไม่ได้ด้อยไปกว่ากัน

ประเด็นเรื่องศักดิ์ศรีและคุณค่า

สำหรับประเด็นนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอตัวละครหลัก ได้แก่ นางสุวรรณมาลี และนางละเวงวันพา ถูกมองว่ามีเหตุมาจากความหึงหวงนำไปสู่การเกิดสงครามและความเสียหาย ทำให้เกิดการถูกมองแง่ลบในการให้ความสำคัญกับผู้ชายจนยอมทำทุกอย่าง แต่การตีความในมุมมองใหม่แสดงให้เห็นถึงความพยายามในการรักษาและปกป้องศักดิ์ศรีของแม่ทัพ และความป็นกษัตริยาที่ต้องแย่งชิงพระอภัยมณี มิใช่เหตุเพราะความหึงหวง แต่เป็นการปกป้องศักดิ์ศรีของตนและบ้านเมือง ไม่ให้ใครมาดูลูกได้ ซึ่งจากการตีความหมายใหม่นี้ ได้นำแนวคิดสตรีนิยม (Feminism) ที่เชื่อว่าผู้ชาย และผู้หญิงไม่แตกต่างกันในเรื่องความสามารถ เพราะมนุษย์ถูกปลูกฝังสั่งสอนความเป็นผู้ชายความเป็นผู้หญิง และบทบาททางเพศที่แตกต่างกัน (สันต์ สุวัจนราภินันท์, 2550:1428) สนับสนุนให้ผู้หญิงพึ่งพาและปกครองตนเองได้ แยกตัวออกจากสังคมที่ผู้ชายเป็นใหญ่ เพื่อสร้างสรรค์วัฒนธรรมของผู้หญิงที่เป็นเอกเทศ (สุชีลา ตันชัยนันท์, 2540:26) โดยการตีความและสร้างบทประพันธ์ใหม่ มุ่งแก้ไขปัญหโดยใช้วิธีการถ่ายเปลี่ยนทางวัฒนธรรม จากวัฒนธรรมและการปกครองแบบผู้ชายเป็นใหญ่หรือที่เรียกว่า “ปิตาธิปไตย” (Patriarchy) มาเป็นวัฒนธรรมและการปกครองที่ให้ผู้หญิงเป็นศูนย์กลางหรือที่เรียกว่า “มาตาธิปไตย” (Matriarchy) การแก้ไขที่แท้จริงยั่งยืนคือ การแก้ไขวัฒนธรรมซึ่งเป็นตัวกำหนดความคิดของคนในสังคม และเป็นการสร้างความเท่าเทียมกัน เรียกร้องให้สังคมกลับมาให้คุณค่าแก่ผู้หญิงอย่างที่คุณค่าที่ผู้หญิงเป็น ซึ่งการตีความใหม่ของผู้วิจัย เป็นการนำแนวคิดสตรีนิยมมาใช้ในการตีความใหม่เพื่อเป็นการสะท้อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านการสร้างความเท่าเทียม คุณค่า และศักดิ์ศรีของสตรี

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการนำวรรณกรรมเรื่องอื่น มาตีความหมายใหม่ ให้สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎี และการเปลี่ยนแปลงบริบทของสังคม เพื่อเป็นการตีความวรรณกรรมและนำเสนอรูปแบบการตีความที่มีความแตกต่างกัน นำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้เกิดขึ้น

2. ควรศึกษาวรรณกรรม เรื่องพระอภัยมณี ในตอนอื่น ๆ เพื่อนำมาวิเคราะห์ และตีความหมายใหม่ในมุมมองที่มีความแตกต่าง เพื่อเป็นการสะท้อนให้เห็นมุมมองที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมเรื่องพระอภัยมณีให้เห็นในมุมมองที่แตกต่างกันออกไป นอกจากเรื่องของคุณค่าและศักดิ์ศรีของสตรี เนื่องจากวรรณกรรมเรื่องพระอภัยมณีเป็นวรรณกรรมที่ทรงคุณค่า สอดแทรกคำสอน สร้างจินตนาการให้ผู้อ่าน ดังนั้น การตีความหมายใหม่ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของเวลาและบริบททางสังคม จะนำมาซึ่งคำสอน ความรู้ และจินตนาการของผู้อ่านในมุมมองที่เปลี่ยนแปลงไป

เอกสารอ้างอิง

สันต์ สุวัจนราภินันท์. (2550). *Different Feminist Theories: ในความแตกต่างของทฤษฎี สตรีนิยม*.

สืบค้นเมื่อ 15 กันยายน 2565, จาก <http://www.midnightuniv.org>.

สุชีลา ตันชัยนันท์. (2540). *ผู้หญิงในทัศนะจิตร ภูมิศักดิ์และแนวคิดสตรีศึกษา*. นนทบุรี: หนังสือสายน้ำ.

หอสมุดแห่งชาติ. (2506). *พระอภัยมณี เล่ม 2*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลังวิทยา.

อัศวิทย์ เรืองรอง. (2558). โดยสำคัญ ‘ปัญญา’ ของนารี: ภาพลักษณ์สตรีในวรรณกรรมไทยสมัยรัตนโกสินทร์ ตอนต้น กับปัจจัยเกื้อกูลด้านการศึกษา. *วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ*, 17(1), 9-18.

Derrida, J. (1980). *Writing and difference*. Chicago: University of Chicago Press.